

Er zijn heel wat beslissingen overal te nemen die niet zo heel erg populair zullen zijn. En dat is nog niet het ergste: vele deskundigen en autoriteiten zullen veel van hun woorden en plannen in feite terug moeten nemen. Alleen, zij doen dit niet dan onder drang van feiten en zelfs dan nog slechts aarzelend en handelende of zij altijd reeds van plan waren zo en niet anders te reageren.

Neem het geval van Zuid Afrika, waarover men zich in uw land op het ogenblik zo druk maakt. De vraag is hier, waarom men nog steeds zo sterk aan allerhande aspecten van die apartheid blijft vasthouden, al betekent dit een protest en meer vanuit een gehele verdere wereld, die vindt dat daar maar niets van deugt. Laat ons eens enkele punten bezien.

Neem het onderwijs b.v. Het is zeker waar dat het onderwijs, dat de gekleurde bevolking ontvangt van mindere kwaliteit is dan dat wat de blanken ontvangen.

Maar daar staat dan wel iets tegenover: het onderwijs dat de gekleurde burgers ontvangen is gratis, wordt geheel door de staat betaald, terwijl het onderricht dat blanke kinderen ontvangen berust op nogal hoge bijdragen aan de kosten daarvan door de ouders. Men zou kunnen stellen, dat bijna alle scholen voor blanken in feite een soort gesubsidieerde privé-scholen zijn.

Een wanneer men de bijdrage die de ouders geven eens wegneemt, dan blijken opeens de middelen waarover men beschikt te vergelijken te zijn met hetgeen per gekleurde leerling wordt uitgetrokken en dit betekent weer dat het merendeel van het blanke onderwijs dan even slecht zou zijn.

Maar over deze kant van de zaak spreekt men niet en denkt men ook verder liever maar niet na. Men roept, dat de kleurling de kans moet hebben op te groeien tot een gelijkwaardige plaats in de maatschappij.

Ik ben het daar onmiddellijk mee eens. Maar er zit wel een haakje aan. Ik ben voor gelijke beloning van gelijk werk, in alle opzichten. Maar wil daarbij dan wel even bemerken, dat tot nu toe het aantal mensen onder de kleurlingen, die werkelijk en geheel in staat zijn hogere posten te bekleden, toch in verhouding zeer gering is.

En het aantal kleurlingen dat in staat is op hoogste posten verantwoordelijkheden te dragen, zoals nu vele blanken doen, is voorlopig nog wel op handen en voeten samen af te tellen.

Dit betekent niet, dat de bantoes en al die anderen volgens mij geen gelijke rechten behoren te hebben. Maar ik meen wel, dat het verlenen van die rechten samen zou moeten gaan met het kunnen vervullen van plichten binnen de gemeenschap.

Wanneer dit, zoals op het ogenblik, in vele gevallen onmogelijk blijkt of niet eens beseft wordt, moet men ook toegeven dat de eisen die door kleinere groepen namens de gekleurde bevolking worden gesteld op zijn minst overdreven zijn in vele opzichten.

De fout ligt minder in de feitelijke situatie dan wel in de maatregelen die het apartheidsregiem neemt om zichzelf zeker te stellen. Het ligt minder in de werkelijke sociale positie van de kleurlingen dan in de maatregelen als de pasjes, de voorgeschreven woonoorden, de "thuislanden-politiek".

En toch. Wanneer de mensen overal zouden mogen wonen, mits zij daar een passende woning betrekken, zouden slechts zeer weinigen zich kunnen vestigen in de heilige blanke woonsteden. Zij hebben immers het geld niet om zonder meer daar heen te trekken. En wanneer zij dit zouden proberen te stelen - wat bij bepaalde groepen niet alleen maar denkbeeldig als mogelijkheid bestaat, zou men hen als misdadigers kunnen behandelen op dezelfde grondslag als de blanken en hen toch kunnen heropvoeden of tenminste een tijdlang kwijt zijn.

Een ieder kan besciffen, dat een afschaffen van de meest schrijnende apartheidswetten nog niet betekent, dat morgen Zuid Afrika geheel geregeerd wordt door onbeschaafde negers. Wel zou een deel van de Witte bevolking - en zeker niet het beste - zich hierdoor mogelijk in zijn zekerheden van meer kansen en meerwaardigheid bedreigd zien. Dat is echter een minderheid die men in andere gevallen niet mee laat tellen, dus waarom in dit geval wel en zo zwaar? Omdat men eenmaal een standpunt heeft ingenomen en zelfs wanneer men de onjuistheid daarvan begint te besciffen eenvoudig niet bereid is eigen fouten of ongelijk te erkennen en volgens de werkelijke noodzaken en mogelijkheden te handelen.

Mogelijk bent u erg progressief en bevalt mijn betoog u niet. Laat mij u een gelijkenis geven, die in de meeste gevallen op gaat. Mogelijk herinnert u zich nog iets van de situatie in Indonesië toen dit nog Nederlands Indië heette? De Javanen waren gemeenlijk goede, ijverige en betrouwbare werkers. Maar zij werkten enige dagen tot zij wat over hadden gehouden. Dan hadden zij genoeg verdiend en gingen zich een dag bedrinken, feest vieren. Pas wanneer zij geen geld meer over hadden kwamen zij weer nederig terug. Mogelijk hadden zij genoeg besef om een plaatsvervanger te sturen, zodat je opeens inplaats van de vertrouwde kebon iemand op het erf rond zag scharrelen, die verklaarde dat hij diens werk tijdelijk waar nam.

Oud indisch gasten weten dit wel. Vooral buiten de grote steden was dit een normaal patroon, waaraan men in feite geheel gewend geraakte. Onder de arbeiders op de plantages was een dergelijk gedrag eerder de norm dan een afwijking.

Maar deze wijze van denken en zich gedragen bestaat bij vele kleurlingen in Zuid Afrika nu ook en nog steeds. De mensen willen wel werken, maar op een gegeven ogenblik voelen zij zich rijk en voelen dan een ogenblik niets meer voor werken.

Mogelijk zegt u nu: tot je dienst, maar wij moeten rechtvaardigheid hebben. Asjemenou. Kijk liever naar de feiten.

Ian Smith heeft het uiteindelijk verloren. Er is een andere regering in het land gekomen. Het heeft een andere naam gekregen. Rhodesie is niet meer en ondanks alle mooie woorden zijn de omstandigheden zo, dat steeds meer blanken in angst voor goed en leven wegtrekken.

Maar met die blanken trekt ook de welvaart, die dit gebied in feite kende, weg. Je kunt dan wel zeggen dat die blanken dan maar een klein deel van hun geld en bezit mee mogen nemen, maar daarmee los je niets op.

Wat een dergelijk land nodig heeft is deskundigheid plus de mogelijkheid voor de deskundige om zijn wil aan de workers onder hem op te leggen. Neem die weg en er blijft niets meer van over.

Ook in een andere staat in Afrika ontstond iets dergelijks. Daar vond men het nodig de voornamelijk uit India stammende kooplieden en rijkere te verwijderen en hun bezit achter te houden. Maar ja, die mensen waren het, die de doktoren, de advocaten voort hadden gebracht, die de leiders van industriën e.d. plachten te stellen. Zij waren niet alleen de kapitaalbezitters, maar wel degelijk ook de intelligentia van het land.

De negers meenden, dat zij dit evengoed zouden kunnen doen, dat zij wel even alle taken konden overnemen en hebben een deel van de Indiers weggestuurd, een deel daarvan zelfs afgemaakt. Maar wat is er van dit land daarna terecht gekomen. Chaos en armoede.

De stelling van menselijke gelijkheid is er een, die ook door ons wordt verdedigd. Wij menen werkelijk, dat elke mens gelijkwaardig is aan elke andere mens op grond van zijn menszijn.

Maar dat betekent nog niet dat elke mens op elke plaats binnen elk systeem zonder meer goed kan functioneren. En wanneer je wilt beginnen

veranderingen aan te brengen, zul je allereerst het systeem moeten veranderen. Eerst dan kun je ook de verdere samenhangen wijzigen.

Om u een voorbeeld te geven: de naturel in Zuid Afrika kan zeer goed functioneren en zal zeer ijverig zijn wanneer men in staat is het stamverband voor hen terug te vinden.

De betrekkelijk kleine gemeenschap met een zeer strenge eigen discipline, eigen regels en wetten, maar en maatschappelijk en ook zakelijk sterk uitgedrukte rangen en een eigen betekenis voor een ieder binnen de groep is hetgeen men nodig heeft. Herschep deze oude situatie en u zult met verbazing zien, dat de bantoe opeens heel goed kan functioneren en heel veel werk kan verzetten, zelfs wanneer een "kraal" dan eigen fabrieken en zakelijke contacten heeft.

Zolang er echter alleen sprake is van handel en productie zonder vaste gemeenschapsregels, zullen zij niet in staat zijn blijvend een plaats van belang is een moderne functionerende gemeenschap in te nemen. Er is nu eenmaal voor hen een behoefte aan gezagsverhoudingen, vaste regels. Zonder dezen vernietigen zij zichzelf.

Er ontbreekt in dit land iets: een samenhang, waarin ook de kleurling een plaats heeft en binnen een soort patriarchaal geheel zijn eigen plaats door eigen werken en streven kan bepalen.

Trouwens, vastere sociale regels en samenhangen zou ik ook in vele andere landen graag zien ontstaan. Ik denk nu b.v. aan Nederland. Dit is een heel goed geregeld geheel. Dat zal men met mij eens zijn. Indien er een land is waar de wetten prima in orde zijn is het uw land wel. Er zijn zelfs zoveel wetten, dat niemand zich er meer aan houdt.

De sociale infrastructuur is uitstekend. Wanneer geheel Nederland werkeloos zou worden, zou een ieder nog op gelijke voet van de steun verder leven. Tenminste, zo heeft men het geregeld.

Allemaal heel leuk. Maar is het ook praktisch? Want wat blijkt bij een nadere beschouwing? In Nederland moet verdiend worden, men wil winst maken. Om te verdienen doet men heel wat dingen, dien men in feite beter na zou kunnen laten.

Denk eens aan het bouwen in uw land. Een groot deel van de bouwgelegenheid wordt beheerst door de projectontwikkelaars en de wegenbouwmaatschappijen. De projectontwikkelaar echter zal alleen een project ontwikkelen wanneer hij meent daarmee ook winst te kunnen maken. Dit is een voorwaarde voor al wat hij doet.

Dus bouwt hij kantoren, zakencentra, luxe flats. Gelijkzeitig blijkt bijna de helft van het nederlandse volk minder dan ideaal gehuisvest te zijn, is een kwart van het woningbestand beneden de algemeen gehanteerde normen en blijken alle nieuwbouwwoningen in huur te kostbaar voor degenen die er in moeten wonen, zodat de gemeenschap met subsidies moet bijspringen dan wel de woningen in kwestie leeg blijven staan. Toch klinkt overal voortdurend de kreet om passende en betaalbare huisvesting. Maar die komt niet van de grond, omdat de winstmogelijkheden daarin te gering zijn en de gemeenschap alleen de kosten daarvan niet kan dragen, wanneer de bouw gerealiseerd moet worden door maatschappijen, die winst als voorname oogmerk kennen.

Er zijn heel wat mensen die dit beseffen en op hun wijze proberen er iets aan te doen. Wijkraden buigen zich over het probleem en meer actieve mensen worden krakers.

Er is in uw land behoefte aan een nieuwe Tsjaikowski om u een passende huizenkrakerssuite te komponeren.

Denk je verder na over het probleem dan kom je tot de konklusie, dat die krakers nog ergens gelijk hebben ook. Ergens, maar niet helemaal. Want je kunt niet aan de ene kant een functioneren hebben van alle wetten en instellingen, de sociale zekerheden handhaven die men nu zo vanzelfsprekend acht en aan de andere kant gelijktijdig de winstmogelijkheden

blijven afromen, het particuliere bezit steeds verder aantasten. Je kunt in een maatschappij, die berust op het eigendom en de mogelijkheid tot manipuleren, daarmee het recht van de bezitter niet eenvoudig en onder meer geheel wegnemen.

Dat kan wel wanneer je een andere vorm van maatschappij op wilt bouwen. Maar wanneer je dit doet is er weer geen plaats meer voor die vele zekerheden en wetten, die in de ogen van anderen uw land tot een zo uitzonderlijk land maken.

Een ieder wil natuurlijk niemand onrecht aandoen, maar aan de andere kant wil men in overeenstemming met eigen eisen en wensen verder draaien. De kreet dat de staat het dan maar moet doen, betalen enz. is niet van de lucht. Maar de staat heeft het ook niet onbepaald, want die moet het juist weer van de burgers hebben.

Een staat is in feite een instelling, die een groot deel van het inkomen van een burger inslikt, een deel daarvan besteedt aan eigen organisatie en een kleiner deel in de vorm van dienstverleningen, subsidies, e.d. weer uitkeert aan de burgers.

Wanneer dus de eigen hoger zijn dan het werkelijke inkomen van de staat, zal die gaan doen aan deficietfinanciering. Maar dat is lelijk, want dan moet je gaan lenen en wel tegen een betrekkelijk hoge rente.

En er staan heel wat miljarden aan nederlandse staatsschuld uit op het ogenblik. Op die miljarden moet dan toch maar een gemiddelde rente van rond 7% betaald worden. Dat die rente niet veel hoger is, is te danken aan het feit, dat er nog veel oudere leningen lopen.

Rekent u eens uit wat $7\frac{1}{2}\%$ is van rond 6 miljard. U kunt dan zien hoeveel geld door de staat aan de bezitters moet worden betaald omdat die staat de moed niet had, zowel de bezittenden wat meer in toom te houden als ook de eisen van de nietbezittenden wat beter binnen de perken te houden.

Velen roepen nu natuurlijk, dat hun wensen ondanks dit alles moeten worden doorgevoerd, koste wat kost. Want zij zijn principieel. Maar waar brengt je een dergelijk principieel optreden, wanneer je de mogelijkheden niet hebt?

Er was eens een principieel vegetarier. Hij leefde in een land van sneeuw, ijs, traan, robbenvlees en gedroogde vis. Maar hij was en bleef principieel. Hij wierp de anderen voor, dat zij dierlijk voedsel nuttigden, ofschoon ook zij uiteindelijk eens vegetariers waren geweest. De mensen lachten hem wat uit en hijzelf werd steeds magerder, steeds zwakker. Uiteindelijk verdween hij onder de sneeuw en kwam daar eerst vele maanden later onderuit als der magerste vorm van mens die denkbaar is: als geraamte.

Kijk, zo iets kan gebeuren, wanneer je te principieel wilt zijn. Wanneer je zo principieel bent dat je eenvoudig niet bereid bent ook maar iets af te wijken van hetgeen jij noodzakelijk acht, terwijl de gehele wereld rond je andere eisen stelt, zo ga je daaraan ten gronde.

De mensen beseffen dit wel, maar zeggen dan eenvoudig, dat de wereld dan maar anders moet worden en weigeren ook maar een ogenblik zich aan te passen aan de werkelijkheid. Kijk en dat vind ik nu weer eigenaardig.

Kijk rustig eens verder naar uw wereld. Is het niet krankzinnig, dat rood China op het ogenblik de meest kapitalistische kommunistische staat aan het worden is die men zich maar voor kan stellen, omdat men van Mao uiteindelijk een soort mau mau heeft gefabriceerd, die men daarop ging uitroeien, zodat het vrije ondernemerschap binnen het eigen systeem opeens weer zich kon ontwikkelen. Dat lijkt erg mooi. Maar beseft men wel, dat dit systeem en volk zich in wezen superieur acht aan al degenen met wie het nu spreekt en handelt?

Maar ja, wie realiseert zich dergelijke dingen? En toch is het niet zo, dat China van het westen vooral wil leren. Het meent dat het voorlopig

de steun van het westen nodig heeft om zich aan een beheerst worden door andere kommunistische stelsels te kunnen onttrekken. En dat is iets heel anders.

Er zijn op het ogenblik nogal wat klachten over Afghanistan. Wat de russen daar doen is inderdaad niet zo mooi. Het land is op het ogenblik in feite een soort sovjet-Vietnam geworden. Maar wanneer ik hoor, hoe vele staatslieden hierover uitermate principieel aan het spreken zijn, komt bij mij de opmerking naar boven "asjemenou zeg, wat doen jullie zelf"?

Jullie doen het natuurlijk wel op een andere manier. De russen zijn dom genoeg om zelf met tanks te komen. Jullie komen met koelkasten en steekgeld, maar neemt in vele staten net zo goed de macht over.

Jullie staatslieden, die zozeer dit feit afkeuren, blijken bereid om met alle middelen z.g. wettige regeringen in stand te houden, die voortdurend zondigen tegen alles, waaraan jullie zeggen te geloven, alleen maar om je invloed e.d. te kunnen behouden.

"Wij zijn voor een menswaardig, een menselijk regime met alle democratische vrijheden" zo roept men uit en betreurt het, dat Allende moest vallen.

Maar ja, per slot van rekening, zolang de mijnen in Chili maar produceren moeten wij elk regime wel ondersteunen. Want dit is zo goed voor onze Anaconda coppers en onze andere aandelen.

Is het eigenlijk geen bespottelijke situatie? Je kunt gaan waar je wilt, overal zul je zien dat de mensen wel mooi spreken en denken, maar dat zij eenvoudigweg niet principieel durven en kunnen zijn.

Want een ieder is bereid, de meest ideale denkbeelden te verkondigen. Maar zodra dit voor hemzelf konsekwenties heeft die hem het leven moeilijker maken, hoeft het kennelijk opeens niet meer.

Het is of de mensen ergens een lijn trekken: hier houdt alle eerlijkheid op, want hier komen wij zelf te zeer in het geding. Het is net als met de hemel: een groot deel van de wereld is elke zondag bezig met de hemel en de goede God die daarboven zweeft, met de verlossing van de zonden door het Lam. En op maandag gaan de lamstralen weer even hard door met zondigen als zij voordien hebben gedaan.

Op een gelijke wijze trekt men kennelijk steeds weer een lijn tussen het ideaal dat men verkondigt en de praxis.

Maar het is niet eerlijk en uiteindelijk ook niet nuttig. Geestelijk gezien is een dergelijke houding geheel verkeerd. Of dacht U soms dat een mens in de hemel kan komen omdat hij zoveel bidprentjes heeft verzameld op aarde?

Ik kan u één ding zeker zeggen: er zijn heel wat mensen die op aarde golden als schoften, kettters e.d. en toch in een lichte wereld zijn ontwaakt na hun dood. Er zijn nog veel meer mensen, die hun gehele leven bezig waren met gebeden, preken en vrome woorden, erkend als zeer vrome mensen, die later wakker worden in het diepste duister omdat zij zichzelf niet kunnen aanvaarden zoals zij werkelijk zijn.

En wanneer dit bij ons al zo is, moet een dergelijk gedrag ook op uw wereld op de duur een vergelijkbare uitwerking hebben. Kijk dus gewoon naar alles wat er gebeurt en trek uw konklusies.

Er zijn heel wat jongens en meisjes, die het helemaal niet erg vinden dat zij alle muren bekladden. Wat geeft dat nou, nietwaar? En wie zegt er iets van, wanneer je eens een krasje maakt in de lak van andermans auto of erger. Waarom zou men daar nu iets van zeggen, nietwaar? Je moet je toch kunnen uiten? Maar wanneer die jonge lieden dan een kop koffie over hun nieuwe sweetshirt krijgen zijn zij opeens alles behalve sweet sixteen en hebben zij geen begrip voor de uitingsvrijheid van degene, die dit deed. Dan is hun ikje, hun persoonlijk bezit, aangetast.

Wat zij voor anderen zonder meer aanvaardbaar achten is het voor hen zelf kennelijk niet. De rechten die zij anderen ontzeggen eisen zij wel voor zich op. Zoals hun kreet, dat alles voor allen ter beschikking dient te staan en dat persoonlijk eigendom in feite diefstal is, kennelijk niet meer geldt wanneer zij zelf uiteindelijk iets hebben verworven, waarop zij bijzonder veel prijs stellen.

Dergelijke jongeren zijn volkomen bereid met alle kracht, macht en geweld een ieder duidelijk te maken, wie zij wel zijn. Daarvoor slaan zij rustig anderen in elkaar. Maar wanneer er sterkeren komen die hen een pak slaag geven, keer op keer, dan lopen zij opeens naar de politie en beklagen zich over het feit, dat deze hen niet beschermt. Dit terwijl zij die zelfde instantie eerst een terreur-brigade hebben genoemd toen deze hun geweldadige uitingen onderdrukte.

Een rare wereld. Krankzinnig, wanneer je het goed beziet. Maar het is duidelijk dat steeds meer mensen op het ogenblik druk bezig zijn met het maken van een verschil tussen hun eigen rechten die zij als onaantastbaar beschouwen en de rechten van de rest van de wereld, die zij kennelijk als niet bestaand beschouwen.

Maar zo kan dit niet lang. Wanneer men daarmee doorgaat loopt men op de duur vast. Eenzijdigheid - of polarisatie zo u wilt - kan de ondergang van de wereld zelfs ten gevolge hebben.

Vele ouderen in deze dagen menen, dat er van de jongeren werkelijk niet veel meer deugt. Hun argumenten: je moet maar eens zien, die kinderen staan niet eens in de tram voor een oude vrouw meer op.

Indien dit nu alles is, wat u van de jongeren verwacht, zullen zij u heus nog wel van dienst kunnen zijn, wanneer u duidelijk maakt dat u de zitplaats werkelijk nodig hebt, zullen de meesten u heus wel een plaats gunnen. U moet het natuurlijk wel netjes vragen en hen niet bevelen op te staan.

Ik meen, dat de lijn tussen ouderen en jongeren vooral voortkomt uit het feit, dat die jongeren zozeer zijn gewend aan die zekerheidsmaat-schappij waarin u leeft, dat zij daar altijd weer vanuit gaan zonder rekening te houden met de mogelijkheid, dat het anders was en anders zal zijn.

Voor hen gelden de wetten van hun eigen wereldje, hun eigen tijd, of dit nu de junglewetten van New York zijn, de gezelligheidswetten van strijdbaar Amsterdam of de geweld kontra kak wet van Den Haag.

Voor hen is de wereld nu eenmaal zo en zij voelen zich geheel niet geneigd om mee te gaan spelen met wat de oudere generaties hebben opgezet om het zover te krijgen.

De jeugd heeft andere belangen. Die wil zichzelf zijn, wil zich uiten, wil een vrijeheid genieten, die je niet krijgen kunt wanneer je niet allereerst meester over jezelf wordt - wat zij nog niet beseffen.

De ouder meent, dat er met hem niet meer is te praten. Maar die jongeren zoeken wel degelijk, zoals de geslachten voor hen, naar nieuwe, naar andere wegen.

Misschien dat zij hun hoofd kaal scheren als halve Yul Brynners om met bekkentjes hara krishna hare hare te roepen. Die hare zijn zij dan ook kwijt. Mogelijk dat zij in scientologie of iets anders zoeken hun eigen verborgen bronnen aan te boren. Zij eten mogelijk macrobiotisch en worden dan wel vaak macrobiotisch belazerd, maar dat is zo belangrijk niet. Zij proberen in ieder geval iets nieuws te vinden, te breken met hetgeen was en iets nieuws, iets beters tot stand te brengen.

Wat meer is, zij zijn bereid juist daarvoor wel veel op te offeren. Wat de wereld ziet van hun zoeken beperkt zich gemeenlijk tot het voortdurende demonstrenen. Ik vind het schitterend. De onderwijzers willen meer arbeidsplaatsen en dus zie je alles marcheren, babys mee, want dat telt zo lekker aan bij het aantal opgekomen mensen.

Mensen die rondlopen met spandoeken waarop zij Pais geen vree toewensen.

Maar dat alles is uiterlijk. Zoals de rellen uiterlijkheden zijn, randverschijnselen van iets wat zich afspeelt. Hoe dit duidelijker te zeggen? U allen weet, dat wij nu op de grens van het aquariusrijdperk leven. De tijd van de vissen is praktisch voorbij - behalve misschien voor degenen die nog een visvergunning hebben.

Wij zitten dus tussen twee kultuurgolven in en wat nu bestaat en waaraan u b.v. al die mooie zekerheden ontleend zoals aow, aww enz. kan dan ook niet lang meer zo blijven bestaan.

Alle bereikingen, waar men op het ogenblik zo trots is, blijken steeds leger en holler te worden tot het alleen nog maar uitgeblazen eieren zijn waarop alleen nog idealisten en staatslieden voortdurend broeden in de hoop dat er wat uitkomt.

Ook die dingen gaan voorbij. Maar wat blijft is de mens en wat de mens nodig heeft is samenwerking. Op het ogenblik dat ik spreek over Zuid Afrika en het onderwijs treft het enkelen onder u vreemd dat ik daaraan niet onmiddellijk toevoeg, dat die bantoes toch de meeste rechten hebben.

Maar wat ik rechtvaardig zou vinden is, dat alle bijzondere scholen van de blanken ook voor kleurlingen open zouden staan, mits ook voor hen het aanvullende schoolgeld zou worden betaald. Ik kan mij zelfs voorstellen dat er dan blanken zullen zijn die stellen: het kind van onze boy is zo intelligent, die verdient die scholing, dus laten wij voorlopig het schoolgeld dan maar betalen.

Zoiets zou een begin van een samengroeien kunnen zijn.

Iets dergelijks zou moeten kunnen bestaan tussen de oudere en de jongere generatie in uw land, deze groepen die vaak zo fel tegenover elkaar staan. Ook zij moeten elkaar leren begrijpen en waarderen. Ook zij moeten leren uitgaan van alles, wat zij samen zouden kunnen doen en bereiken.

De ouderen hebben uiteindelijk vaak ervaringen, die de jongeren nog niet bezitten. Zeker, die oudjes zijn vaak niet zo idealistisch meer. Zij zijn te praktisch en mogelijk te voorzichtig geworden. Maar zij bezitten kennis en ervaring, zij hebben mogelijkheden waarmee zij de jongeren zouden kunnen helpen meer en eerder te bereiken.

De jongeren op hun beurt hebben het momentum nog, de snelheid van handelen en reageren, de nieuwe visie, de neiging tot handelen en avonturen zelfs. Iets waardoor veel van hetgeen wat ook de ouderen wel als wenselijk ervaren maar niet waar kunnen maken, door die jongeren tot waarheid genaakt zou kunnen worden.

Bij de tegenstellingen in deze tijd sta je steeds weer voor het wonderlijke probleem, dat het aan werkelijke samenwerking ontbreekt. Zeker, wij gaan de kant van aquarius uit. De staten sluiten zich steeds meer in bonden aan een Maar dat zegt verder ook niet veel.

Weet u, wat een statenbond op het ogenblik is? Een bond die in feite probeert een politiek podium te vormen voor de lokale politici die er deel van uitmaken en gelijktijdig een nieuwe clan van ambtenaren te scheppen waar ieder overbodige staatsman in geloosd kan worden.

Verder gaat dat nog niet. Wat nodig is, is geen top, die alles even voor een ieder moet doen. Het zijn de mensen zelf, die de dingen waar moeten maken. En dan zonder vooroordeel.

Er zijn wat mensen, die ontzettend gebeten zijn op de nieuwe koningin. Zeker, het is niet bepaald de gemakkelijkste en zij zal zeker nog heel wat conflicten veroorzaken. Maar haar functie is er niet een die van wezenlijk belang is en anders uitgeoefend zou moeten worden.

Of dacht u, dat een oude staatsman, die in enkele jaren president zijn zich rijk moet stelen en alle kosten van zijn verkiezingskampagne moet terug halen, goedkoper is dan een koningin, zelfs wanneer die f. 5.000.000.- krijgt?

Dit te willen veranderen onder de huidige situatie is kolder. Het is niet de koningin of Oranje, waar je tegen te keer moet gaan, maar de structuur die je moet bestrijden en veranderen.

De structuur die, mogelijk mede door die koningin en vaak zelfs tegen wil en dank gesymboliseerd zal worden, maar die door haar niet bepaald wordt. Dat was bij haar moeder het geval en zal ook bij haar niet anders worden.

Je moet eenvoudig proberen na te gaan, waar het werkelijk vanafhangt. Dan blijkt de oorzaak voor veel ellende de ontbrekende samenhang en samenwerking te zijn.

De samenwerking tussen de mensen zou steeds intenser moeten worden omdat men in feite alleen elkaar kan helpen. Maar dan moet je de verdienste en mogelijkheden van de anderen wel eerst erkennen voor wat zij zijn.

Ik zou het zo mooi vinden wanneer eindelijk een paus eens duidelijk uit zou spreken, dat een katholiek best bij zijn bijbellezing geholpen mag en kan worden door een protestant, omdat die laatste er nu eenmaal meer ervaring en verstand van heeft.

Om gekeerd zou het mooi zijn, wanneer protestanten zich door katholieken zouden laten voorlichten bij alle streven naar een christelijke eenheid. Want zoals de historie aantoonde hebben roomskatholieken meer kaas gegeten van het bewaren van eenheid dan alle protestanten samen. Rome heeft in ieder geval begrepen, dat je met evangelisch christelijke krentenwegerij de mensen alleen maar steeds verder van elkaar af doet gaan.

Ook in uw naatschappij zou men op een dergelijke wijze moeten gaan denken. Een islamiet heeft andere opvattingen dan een christen, dat is waar. Maar wanneer wij nu eens zouden kijken hoeveel punten christen en islamiet toch gemeen hebben dan zouden die verschillen wel getolereerd kunnen worden.

De christenen zouden de islam beter moeten kennen. Dus niet alleen tolereren terwijl je er niets vanaf weet, maar proberen de ander ook in zijn geloof te begrijpen, zo meen ik dat het voor de islamiet gemakkelijker zou worden zich voldoende aan te passen aan het rond hem heersende cultuurpatroon.

Maar in deze dagen blijkt steeds weer, dat de mensen vooral verdeeld worden door hun oordelen over zaken waar zij weinig of niets vanaf weten. Juist daardoor ontstaan steeds weer van die vreemde situaties die je doen uitroepen "asjemenou, hoe is dat nu mogelijk."

Want kijk zelf maar. Hoe is het in 's hemelsnaam mogelijk dat een goed vakman niet kan worden aanbevolen voor een plaats waar hij zijn land veel goed zou kunnen doen, alleen omdat hij tot de verkeerde partij behoort? Maar zo reageren nu eenmaal uw huidige regenten. En de anderen zijn wat dat betreft geen steek beter.

Ik vraag mij af, waarom men kunstmatige een verdeeldheid in stand houdt en probeert te bevorderen, terwijl samenwerking meer dan ooit noodzakelijk is. Hoe willen deze mensen in godsnaam een wereld in standhouden die volgens hen goed is door de delen ervan te bestrijden en dan bovendien nog een betere wereld uit de puinhopen op te bouwen zoals zij pretenderen?

Hoe kan er iets goeds ontstaan uit de handen van hen, die steeds weer bezig zijn de samenhang van de groep, de natie, de mensheid te ondermijnen om zo hun eigen belangrijkheid te onderstrepen?

Ik geloof dat het daarom gaat: een ieder wil graag, dat anderen offers brengen, mits hijzelf dan niet mee hoeft te doen. Daarom anonimiteit van instelling, subsidies en al die andere misbruiken.

Mij viel op dat er zoveel mensen in belangrijke kringen zijn die stellen, dat een niet meer aftrekbaar zijn van hypotheek rente aanvaardbaar is, maar dan wel alleen voor hypotheekrenten boven de $3\frac{1}{2}$ ton.

Dat lijkt vreemd tot je je realiseert, dat de meesten van hen een hypotheek hebben genomen die ligt tussen de 200.000 en de 350.000 gulden.

Ik kan het de mensen niet kwalijk nemen, dat zij voor zich enig voordeel willen behouden, maar dan zouden zij beter over de gehele zaak niet spreken. Wanneer je iets wilt doen, doe het dan helemaal en niet half, niet zo, dat duidelijk wordt dat je meer aan jezelf denkt dan aan het geheel.

O, de argumenten die zij aanvoeren klinken mooi, maar bezien vanuit de feiten hebben zij meer van smoesjes, van praatjes voor de vaak. Want dat de bouwindustrie meer werk krijgt, wanneer de hypotheekrente aftrekbaar blijft is een sprookje waar niemand aan gelooft.

Denkt u nu werkelijk, dat degenen die in een goedkoop huurhuis zitten gezien hun inkomen nu werkelijk opeens een huis gaan kopen? Denkt u werkelijk dat dergelijke mensen niet denken blijf zitten waar je zit en zeggen: mijn inkomen is nu boven de ton gekomen, dus nu moet ik een duur huis gaan kopen?

Dat doen zij evenmin als mensen die hun inkomen boven de halve ton zien stijgen opeens hun flatje van 140 gulden in de maand in gaan ruilen voor een z.g. riante woning op goede stand, die meer dan 800 gulden per maand gaat kosten. Neen hoor, vergeet dan maar. Zeker onder hollanders behoeft daarop niet gerekend te worden.

In mijn ogen zijn dat krankzinnige dingen, waanvoorstellingen. Waarom aanvaardt men de situatie niet, zoals deze is? Wil je het wegverkeer een beetje beteugelen? Wel, in feite kost dat wegverkeer nogal wat. Geef tijdelijk al die gelden eens uit voor het verbeteren van het openbaar verkeer.

Want heus, het wegverkeer kost heel wat aan energie, tijdverlies, voorzieningen, controle e.d. Met dat geld' kun je in betrekkelijk korte tijd een zodanig goed openbaar verkeer op poten zetten, dat dit meer en meer zijn eigen kosten kan dekken zonder te duur te worden.

Pas het openbaar vervoer aan aan de eisen en behoeften en je zult zien dat je een ontlasting bereikt van de wegen, vooral de kritieke punten waar forenzenverkeer opstoppingen en tijdverlies veroorzaakt. Bovendien neemt de bezettingsgraad van het openbaar vervoer toe, zodat minder niet rendabele diensten gehandhaafd moeten worden.

Maar laat ons daarover maar niet spreken. Je moet er niet aan denken dat wij, mensen die toch standing hebben, samen zouden moeten klonteren in een eerste klasse inplaats van met onze luxe wagen voor een ieder duidelijk te kunnen maken, dat wij iets bijzonders zijn. En dan bij aankomst nog met de tram moeten of een taxi moeten betalen? Vergeet het maar.

Zeker, het vulgus moet zijn wagentje maar laten staan in het kader van de energiebesparing, dan kunnen wij tenminste beter opschieten op de weg. Wij kunnen toch declareren, dus maak het autorijden maar duurder. Dan laten op de duur al die werklui hun auto wel staan.

Het is natuurlijk jammer voor degenen, die autos verkopen en zo, maar die kunnen wij mogelijk dan wel weer subsidiëren....

Zo hoor je mensen denken, zo hoor je hen soms zelfs praten en vaak vooral over zaken, waarvan zij de werkelijke betekenis of geestelijke inhoud niet eens schijnen te beseffen.

Wij allen moeten streven naar een steeds grotere onderlinge harmonie want uiteindelijk moeten wij de godheid die diep in ons bestaat ook leren waarmaken. Daarom zullen wij maatregelen nemen waardoor de eenvoudigen van geest dit kunnen bereiken. Wijzelf kunnen hieraan helaas niet mede doen, want er zijn mensen nodig om leiding te geven....

Op dit laatste schijnt het te gaan, ook wanneer men beweert dat wij allen goed moeten zijn voor onze naasten. Waarbij men dan voor zich mompelt: maar niet te goed, want wanneer ik te goed zou zijn voor mijn naasten kan ik niet meer genoeg goed verkrijgen voor mijzelf.

Waarop men zich mogelijk nog verontschuldigt door te stellen: ik ben mijzelve toch even na als mijn naaste? Ik moet dus eerst zorgen, dat ik het zelfheel goed heb. Wanneer ik dit bereikt heb zal ik eens zien of ik iets kan doen waardoor een ander het mogelijk minder slecht krijgt.

Zoals anderen roepen, dat wij allen moeten leren te leven, want het leven is het enige wat er opaan komt. Alles beleven, alles door maken, alle waarheid vinden ook. Dat een ander daardoor dan geen leven meer heeft is natuurlijk te betreuren, maar wij moeten nu eenmaal een vol leven beleven....

En over de dood spreekt men geneenlijk niet. Er zijn mogelijk wel zaken, die het leven van de mensen in gevaar brengen, maar zonder dat geen winst, geen vooruitgang. Dus geven wij de mensen dan maar een levensverzekering. Wanneer er dan iemand doodgaat wordt er in ieder geval wat uitbetaald en zijn de nabestaanden ook weer gerust.

Dat leven en dood een eenheid vormen, dat je innerlijk leven een eenheid vormt met hetgeen je op aarde beleeft, doet en denkt ontgaat daarbij de vrome strevers kennelijk.

O, men zegt het natuurlijk wel. Het wordt in tienduizende kerken elke zondag weer verkondigt, compleet met zwavel en helle vuur of met een sausje van goddelijke liefde. De boodschap wordt wel degelijk verkondigd en men noemt het zelfs vroom het Woord. Maar men doet er verder geen steek mee.

De noodzaak om samen te zijn, om één te zijn wordt door een ieder in deze dagen nog wel erkend. Maar niemand wil aanvaarden, dat die ander zichzelf wil zijn.

Men begint te spreken over een ander geestelijk klimaat of verkondigt een geheel nieuwe boodschap. Men staat te roepen tegen de wereld "het water is goed. Kom er naar in". Maar wanneer je dit doet moet je toch niet boos worden, wanneer een ander eerst eens met zijn tenen voorzichtig voelt of het wel waar is wat u zegt?

Je kunt niet eisen van anderen, dat zij je klakkeloos volgen. Je moet de mensen eerst eens te tijdgeven om te wennen aan, te denken over alles wat jij dan zo goed vindt. Ook al kost dat tijd.

Je moet niet proberen anderen te dwingen om je te volgen. Je moet gewoon proberen met de anderen samen te groeuen en al het goede wat je hebt met hen te delen op het ogenblik dat zij daaraan behoefte hebben.

Gelijktijdig moet je begrijpen, dat zelfs het beste niet onmiddellijk voor anderen kenbaar is en dat het vooral bij vernieuwingen de mensen heel wat tijd zal kosten om te gaan beseffen dat het mogelijk toch niet zo kwaad is en zelfs ook voor hen goed kan zijn.

De eenheid, die tussen mensen geestelijk kan ontstaan is zo belangrijk dat er niets anders van groot belang op aarde denkbaar is voor mij. Eenheid tussen de mensen betekent zaken, die jullie niet eens kunnen begrijpen. Jullie beseffen niet eens, wat jullie eigen pogingen tot eenheid in feite betekenen.

Men spreekt in vele kringen vaak en graag over de heiligheid van het huwelijk. Laat mij u dan vertellen dat, wanneer er sprake is van een werkelijke eenheid, deze geestelijk begint. Dan is het een oervloeiën van onergien en krachten tussen twee mensen, waar de rest van het lichaam, ja, het gehele lichaam in feite niet aan te pas komt. De lichamelijke rest is dan alleen de bevestiging van het geestelijk bestaande, meer niet.

Dat is het enige werkelijke huwelijk. Al het andere, dat men zo noemt en zo hoog pleegt te prijzen is niet veel meer dan een spel tussen geestelijke pubers - indien u mij deze term wilt vergeven.

Wat wij nodig hebben is eerst de geestelijke eenheid, eerst de versmelting van het menselijk vermogen tot denken, de wederkerige uitstroming van krachten, die van ons tot anderen gaan en die wij van die anderen ook

zo rijklijk terug kunnen ontvangen. Zelfs van mensen, die wij stoffelijk nog nooit ontmoet hebben.

Dan eerst zullen wij, geleid door de innerlijke harmonie die wij hebben gevonden ook de daden stellen, die bij een werkelijke menselijke eenheid en samenwerking behoren. En niet voordien.

Hoe gaat het tegenwoordig? Men wil kennelijk de mensen wel geestelijk rijp maken, maar wanneer degene die men zo benadert niet wil rijpen tot het product dat je voor ogen stond, gebruik je opeens de zweep, stoot de ander uit, vervolgt hem zelfs, alles natuurlijk in de hoop dat het ocht nog wel eens in orde zal komen.

Een dergelijke benadering is eenvoudig kolder. Of dacht u, dat je de wereld en de mensheid zoudt kunnen verbeteren door een ander te vervreemden van zichzelf?

Kun je de wereld werkelijk beter maken door ontwikkelingen tegen te gaan die op zich misschien niet geheel goed zijn, maar die voortkomen uit een verkeerde geesteshouding? Moet je dan niet eerst eens proberen, die geestelijke benadering te vinden waardoor je komt tot een grotere geestelijke eenheid of tenminste tot een wederkerig groter aanvoelen en mogelijk zelfs begrip?

Nu ja, misschien is het wel gemakkelijker en leuker te knokken tegen een speciale politiceenheid dan je eigen geestelijk besef zo royaal ook als kracht aan allen te geven, zelfs aan je tegenstanders, dat er op de duur een begrip en antwoord onvermijdelijk gaat worden.

Ik weet het. Het is actueel. Maar de mensen horen het liever niet. Zij horen liever iets over de geest. Dit alles kun je in de krant lezen, dus waarom zou een geest nog iets zeggen over b.v. de uitbarstingen van Mount Helen? Ik zal daar ook niet veel van zeggen, maar deze heeft toch weer eens bewezen dat de mens maar een knoeier is. De mensen hebben jaren nodig gehad om te komen tot de bon die Horoshina verwoestte. Dan krijgt een vuurspuwende berg een hoestbui en gooit er meer energie uit dan je in 7 van die bomen kunt bergen.

Vulkanen, stormen, water maken steeds weer duidelijk dat de mens met al zijn pretenties niet werkelijk tegen de natuur is opgewassen. Aan de andere kant wordt ook steeds meer duidelijk, dat de mens die niet tegen de natuuringaat maar met haar meewerkt, daardoor ook voor zich en de mensheid heel veel kan bereiken.

Langzaam maar zeker heeft men ontdekt, dat men ongedierte op gewassen veelal het beste bestrijden kan door de natuurlijke vijanden daarop los te laten. Dit blijkt beter en voor de mens, de aarde en het gewas te zijn dan alle bespuitingen en speciale bemestingen bij elkaar.

Wanneer je eenmaal een ecologische kringloop tot stand weet te brengen waarbij de verschillende factoren elkaar in stand houden en beperken blijkt het mogelijk te zijn om als mens een even goede opbrengst te verkrijgen als op een andere manier, maar dan wel met het voordeel dat die gehele wereld voor die mens ook meer leefbaar, prettiger, gezonder wordt.

Dit is wetenschappelijk ontdekt en bewezen. Alleen is het natuurlijk nog niet overal doorgedrongen, want er zijn nu eenmaal industrieën ontstaan die landbouwgif maken en die moeten toch ook een afzet hebben.

In overeenstemming met deze door mij genoemde feiten stel ik, dat wij ook geestelijk steeds weer moeten pogen die dingen te introduceren in geestelijk leven en denken rond ons, wat de demenzen aantast en verdrijft die onze mogelijkheid tot harmonie en eenheid steeds weer weten te verstoren.

Vaak blijkt een enkele goede grap meer illusies te kunnen verstoren en meer mensen tot besef van de waarheid te kunnen brengen dan gehele vertogen en vele betogingen. Dat is het overwegen waard.

Trouwens, vaak kan een enkele goede mop meer politieke illusies kapot maken dan 1000 zwartboeken en bovendien blijven daarvan vaak veel minder resentementen over.

Een enkel normaal reageren op de werkelijke noden van een naaste haalt vaak meer uit dan 24 dagen besprekingen over de noodzakelijke vernieuwing van de sociale wetgeving.

Weet u, hoe het met sociale wetten gaat? Iemand lijdt honger, maar al is er geen wet, die dit geval dekt, zo moet men er toch wat aan doen. Dus gaan wij bespreken hoe een wet tot stand kan worden gebracht waardoor die mens gevoed zal worden op wettige wijze. Daarna moet alles nogmaals ambtelijk geformuleerd worden, er moet over gestemd worden en de zaak moet uiteindelijk nog enkele malen geamendeerd worden ook - want wanneer iets goed overkomt moet je vooral je eigen partij er ook bij betrekken nietwaar.

Wanneer de regeling eindelijk dan geheel juist tot stand is gekomen en men blijmoedig naar de man toegaat om hem te verkonden dat zijn zorgen voorbij zijn ligt die in zijn krot, doodgehongerd, de ondankbare.

Dat is het nu een normale gang van zaken. Zou het niet normaler, harmonischer en beter zijn wanneer een gewoon stel mensen zonder alle regels en wetten zou zeggen: Heb je honger, kom maar hier, dan zal ik je voeden en helpen verder in je eigen onderhoud te voorzien.

De beste wijze om anderen te helpen dient niet van instanties te komen, behoeft niet gesubsidieerd te worden en kan het grotendeels zonder deskundigen stellen, zeker zonder deskundige "hulpverleners". Wat dat is een zaak van mens tot mens. Heb je geen dak boven het hoofd? Voorlopig kun je wel bij mij slapen, ik heb nog wat ruimte. Heb je honger en geen geld? Geld heb ik ook niet veel, maar hier heb je te eten.

Mensen die elkander bijstaan zonder bijbedoelingen, daarin ligt de oplossing voor vele problemen en geschillen. Ook al betekent zo iets de ontmanteling van mensen, die zo graag weldadig gewichtig doen op andermans kosten en maakt velen klein die proberen zich groot te maken of groot te houden door voor te geven dat zij alleen maar leven om de zorgen van anderen te verlichten.

U snapte dat niet van die grappen? Wel, ik heb toevallig gehoord dat de heer van Agt een zadel met versnelling op zijn zetel heeft laten installeren om snellertot een besluit te kunnen komen.

U lacht, dus het is wel leuk. Veel betekenend is het niet. Maar toch zegt het iets: het maakt duidelijk dat de mensen - en niet alleen de heer van Agt anders moeten zijn, dat zij eenvoudig sneller moeten beslissen zelfs wanneer dit betekent, dat men daardoor mogelijk bepaalde zaken over het hoofd ziet.

Het zegt, dat de mensen zich niet allereerst met juridische, economische of sociale vertogen neer bezig moeten houden en niet moeten letten op de belangen van de een of de ander, de vakbonden desnoods, maar alleen rekening dienen te houden met de kenbare behoeften van de mensen.

Er zijn een aantal jongeren die dit gaan begrijpen en dit dan ook, niet perfect maar wel vaak zichzelf opofferende, doen. Misschien dat zij de dageraad betekenen van een nieuwe era.

Wanneer je veel later al die dingen beziet, waartegen nu zoveel mensen in het gewer komen en ziet wat daaruit geworden is zul je waa schijnlijk zeggen: asjemenou, heb ik mij daarover iindertijd zo druk gemaakt? Het resultaat valt anders best nee.

Want de wereld lijkt dwaas en verward, maar overal zijn tekens van een nieuwe tijd kenbaar aan het worden. En dit wilde ik u nu eens voorleggen. Hebt u konentaar?

Moeilijk? Zeker. U zoudt b.v. willen zeggen dat de ouderen niet zo goed zijn, maar dat vele jongeren ook niet deugen. U hebt volkomen gelijk. Maar dat is nu weer de vreemde algebra van het sociaal gebeuren:

wanneer je nu vernieuwingsvuldig met een nu is het eind resultaat een plus. Die negatieve dingen die zowel bij de jongeren als bij de ouderen nu bestaan zouden wanneer zij elkander gaan aanvullen wel eens een grote vernieuwing, een plus waarde in de menselijke ontwikkeling tot stand kunnen brengen.

En ook u hebt gelijk. Ik heb weer eens iets onvriendelijks gezegd over van Agt en dat is toch een prima man. Wie het niet gelooft mag het aan het vrouwtje vragen. Maar wij hadden het over uiterlijkheden, over de dingen die niet kloppen. En dan was die grap zo onredelijk nog niet. Ook de premier heeft soms last van pretenties.

Op het ogenblik hangt de wereld vande pretenties aaneen. Juist dit veroorzaakte mijn "asjemenou". Een uitroep die wilde zeggen: hoe kun je zo dom zijn om je alleen maar bezig te houden met uiterlijkheden, om alleen maar te stemmen op partijprogramma's en geen rekening te houden met de werkelijke daden en de werkelijke noden.

Laten jullie je werkelijk verblinden door allerlei internationale verklaringen die niets werkelijks zeggen? Laten jullie je werkelijk steeds weer verblinden door eenzijdige voorlichting, waarbij je steeds weer wordt verteld dat de een een schurk is en de ander niet.

Jullie geloven het allemaal wel, denkt niet na. Je telt per t.v. de ribbetjes boven de oedeembuikjes van verhongerende kinderen in bepaalde landen en geeft de schuld hiervoor aan het rijke westen, dat niet genoeg en niet snelgenoeg iets doet. En je realiseert je waarschijnlijk niet dat rond 500 km. verder in dit zelfde land meer dan voldoende te eten is, maar dat degenen die daar wonen, de rasgenoten, soortgenoten, a.h.w. de familieleden van degenen die verhongeren, het de moeite niet waard vinden om er iets aan te doen. Dat zij het aan u over laten.

U ziet niet door de dingen heen. U laat zich voortdurend beroeren door op zich misschien wel goedbedoelde, maar in wezen waanzinnige idealen. Zoals: nederland heeft wel een groot aantal werkelozen, maar dient toch een open toevlucht te blijven voor alle gastarbeiders, legaal of niet.

Wanneer je vasthoudt aan een wettelijk geregelde samenleving en aan werk als noodzaak voor het bestaan binnen de gemeenschap kun je dit eenvoudig niet doen.

En wanneer u meent, dat de nederlanders dan maar wat minder moeten werken opdat die anderen ook een kans op een beter inkomen krijgen, dan wordt je in feite een slavenhouder: degenen die werken, ook uw gastarbeiders, moeten dan alle lasten opbrengen waaruit de werkelozen hun geld ontvangen. Waar of niet? Wanneer je meent, dat het zo gek niet is om werkeloos te blijven omdat je daardoor betere kansen biedt aan een gastarbeider teer je in feite op de zak van degene die je voorgeeft te willen helpen. Kijk eens verder dan de leuzen die algemeen opgeld doen.

Wanneer u werkelijk eens doordenkt zult u waarschijnlijk uitroepen: Is dat werkelijk waar? ben ik dan altijd gek geweest?

En wanneer u die vraag tot mij richt zal ik u antwoorden: Ja.

Want de mensheid leert al duizende jaren, dat het noodzakelijk is om door de uiterlijkheden heen te zien indien men de werkelijkheid wil vinden. En die werkelijkheid is alleen aanvaardbaar, wanneer zij gebaseerd is op harmonie, op evenwicht. Want dat zijn de enige dingen die tellen, dat zijn de enige waarden ook die je geestelijk gelukkig kunnen maken en gelijktijdig stoffelijk kunnen brengen tot een menswaardig bestaan en een menswaardige uiting in je eigen leven.

Zo. U stelde geen vragen, daarom heb ik er maar enkele antwoorden op gedachten bijgedaan. Dan denkt u tenminste niet dat u aan mij tekort komt.

Ik wil dan eindigen met de volgende opmerking: Vaak is een woord van

waarheid belangrijker voor de wereld dan een betoog van vele uren. Dus wanneer u weer eens uw eigen stellingen probeert te verdedigen kunt u misschien eerst een proberen, die te herleiden tot dat ene belangrijke woord dat daarin werkelijk waar is.

Ik denk dat u dan zowel t.a.v. uzelf als t.a.v. de door u aangehangen stellingen dichter bij de waarheid komt en gelijktijdig wat u bedoelt voor anderen begrijpelijker kunt maken.

Ik hoop dat ik in dit opzicht op deze avond niet geheel hebt gefaald. Zou dit toch het geval zijn, dan dank ik u in ieder geval voor uw wat grinnikend geduld en wens u allen een geestelijk vruchtbaar en gezegend avond toe.

Goeden avond, vrienden.

Dit tweede gedeelte is zoals u weet meer bestemd voor geestelijke en esoterische zaken.

Een punt dat in deze dagen steeds weer naar voren komt bij ons en ook wel bij u, is de kracht, de levende kracht, in de mens.

Wanneer wij dit alleen lichamelijk bezien is het niet zo veel. Maar daar het wezen van de mens ook een astraal bezit en daarnaast nog vele geestelijke voertuigen is het geheel van de energie die zelfs vanuit een enkel ego kan worden opgewekt heel wat meer dan je stoffelijk zoudt vermoeden.

Aan de grens van alle dingen staat natuurlijk de eenheid of de godheid. Van daaruit is zelfs de mogelijkheid om krachten te ontvangen eindeloos. Zover wij na kunnen gaan altans is die mogelijkheid onbegrensd.

Nu zijn er altijd lezingen over geweest. Men heeft u er ongetwijfeld reeds vele gegevens over verstrekt. Maar de kern van de zaak verdient toch nog steeds aandacht en herhaalde uitleg.

Ons eigen wezen kan theoretisch een onbegrensd hoeveelheid energie door zich laten vloeien vanuit de oneindigheid naar een bestemd doel. Waarom zouden wij dit dan niet kunnen doen t.a.v. ons zelve.

Een mens en een geest hebben maar een bepaald vermogen om kracht op te nemen. Ook dit is duidelijk: zolang wij onszelf als ikheid bewust blijven, zijn wij begrensd wezens. De grenzen die wij voor dit ik aanleggen bepalen gelijktijdig de hoeveelheid energie die wij op kunnen nemen zonder onszelf daarin te verliezen.

Wat hebben wij dan nodig om die stroom van energie door onszelf mogelijk te maken en wat zou er nodig zijn om in onszelf die energie in altans sterkere mate op te kunnen nemen?

Op het ogenblik dat ik denk en een bepaalde gedachte zeer nadrukkelijk blijf vervolgen kan ik een groot deel van mijn bewustzijn wel uitschakelen, maar gelijktijdig blijf ik gericht op een beeld, dat in zich begrensd is.

Dat houdt in dat de energien die door mij heen kunnen vloeien eveneens beperkt zullen zijn, dat zeker de hoeveelheid energie die ik zelf daarbij op zou kunnen nemen praktisch tot nil wordt gereduceerd.

Want ik ben mij niet van mijzelf bewust en kan mij ook niet op mijzelve richten als kern en doel van deze kracht zonder weer met de grenzen van mijn ik geconfronteerd te worden. Ik zal alles, wat niet tot mijn directe en bewuste ikbeleving behoort dan ook weer afstoten.

Maar stel nu eens, dat ik niet denk, gewoon spontaan aanvaard dat die kracht er is en werken kan en verder gewoon bezig blijf als altijd. Wat is er dan mogelijk?

De belemmering van een sterk op zichzelf gekoncentreerd zijn zal dan wel vallen, maar ik heb toch nog wel iets nodig om die kraacht door en in mij werkzaam te doen zijn: harmonie.

Op het ogenblik dat ik mij tegen iets richt of in mijzelf verdeeld ben t.a.v. iets, zal ik weinig of geen kraacht in mijzelf op kunnen nemen, laat staan, dat ik belangrijke hoeveelheden kraacht door mijzelf kan laten doorstralen. Op het ogenblik, dat ik niets denkt en mij alleen natuurlijk bewust ben van het feit, dat die kraacht bestaat, is echter de kleinste aanwijzing al voldoende om die kraacht door mij uit te laten gaan naar anderen of in mijzelve te doen werken, zodat ik mijzelf zal opladen met die kraacht.

Ik weet, dat dit onderwerp de laatste maanden reeds meermalen te berde is gebracht. Maar wij proberen steeds weer u, hoe dan ook, duidelijk te maken dat die energie er is en dat u die op kunt nemen.

Uw wereld is wat verward. De kosmische invloeden zijn vaak wat negatief in deze tijden. Er zijn nogal sterke Saturnusinvloeden en voor vele mensen is uranus ook niet bepaald vriendelijk.

Dan zijn wij moe, met een gevoel of wij reeds leeg zijn van alle energie wanneer wij de ogen opslaan. Wij strompelen door de dag heen om des avond rust te begeren zonder die meteen te kunnen vinden.

Zo zal het bij veel mensen zijn. Maar daaraan kunnen wij iets doen. Wij kunnen onszelf eenvoudig opladen, onszelf openstellen voor de krachten die er zijn. Wij kunnen gewoon even vergeten, dat wij iets bijzonders zijn, een bepaald doel hebben, met een probleem worstelen.

Wij kunnen even voor ons eigen besef gewoon bestaan te midden van het bestaande. Op dat ogenblik begint de kraacht te werken. Misschien is dit voor sommigen van u nog te moeilijk omdat ik het zo algemeen stel. Laat mij u dan eens een richtlijn geven.

U wordt wakker en voelt u al moe. Ga dan niet zitten denken dat je over zoveel tijd aan het werk zult moeten of dat je nog allerhande zaken moet regelen. Was je, kleed je, drink een kop thee of koffie, geniet uw eerste maaltijd.

Daarna neemt u voor uzelf 10 minuten. Dat is niet zo veel. Laat alles staan of liggen zoals het ligt of staat. Ga rustig zitten, leg je handen open en zeg tot jezelf: ik ga nu alleen nog maar even heel rustig en gelijkmatig ademen. Verder niets.

Voor u het weet voelt u opeens, dat u opgeladen wordt. Opeens verdwint dat nevelige onbehagelijke gevoel en kunt u de dag beginnen met hetzelfde optimisme en de zelfde daadvreugde die u anders alleen op zeer bijzondere dagen bij u zelf kunt konstateren.

Het is heus niet zo moeilijk. In feite vergeet u even uw wereld, U bent er nog wel, maar hebt geen doel. U bent bezig met het ritme van het leven, de harmonie van het leven en meer niet.

De kraacht komt dan in u en vervult u zover u deze naar kunt aanvaarden en verwerken. En nogelijk wilt u nog wat kraacht uitstralen ook? Wel, waarom niet. Dan moet je natuurlijk eerst eens even nadenken, weten waar je die kraacht heen zoudt willen zenden. Moeilijk is ook dit gemeenlijk niet.

Heb je het beeld eenmaal goed jezelf voor ogen gesteld, dan zeg je nogmaals tot jezelf: dus wanneer ik kraacht over heb ga ik daar naar toe. En verder volgt u dezelfde procedure. Ga zitten, laat de handen open naast u liggen, palm omhoog en wacht maar af.

Want in u is een verbinding met de goddelijke kraacht. In uw is een verbinding met vele werelden en sferen, in u is kort en goed een aansluiting op het grootste levenskrachten net dat maar denkbaar is door alle tijden heen.

En wanneer u nu toevallig even de schakelaar omdraait door niet bezig te zijn met uzelf stroont die kraacht ook u binnen. Hebt u door uw denken of instelling ook nog een aansluiting gemaakt, een soort harmonie met een ander, dan stroont die kraacht door.

Een punt dat zeker geestelijk en tot op zekere hoogte zeker ook esoterisch genoemd mag worden. Want wanneer wij strijden om ons innerlijk ik te kennen zo gebeurt het maar al te vaak, dat wij niet werkelijk aanvaarden

wat wij in onszelf kennen en proberen andere zaken in onszelf te vinden dan de waarheid, die wij in wezen toch beseffen.

Dan sluiten wij ons af van de werkelijkheid. Ken jezelf, maar vooral wees jezelf en aanvaard jezelf voor wat je bent. Laat de innerlijke krachten in je maar rustig spreken.

Voel je dat een gekozen doel met jou zoals je nu zelf beleeft niet harmonisch is, probeer dan het doorstromen van kracht niet ondanks alles door te zetten. Denk dan niet: jammer, ik was er liever geheel harmonisch mee geweest, maar die arme mens moet toch kracht krijgen.

Wanneer je niet kunt kun je niet.

Om de kracht werkelijk en voldoende te laten vloeien moet er harmonie zijn en dat voel je heus wel aan. Forceer jezelf niet, want je maakt het zo op de duur voor jezelf onmogelijk, om met deze kracht te werken.

Tja. Naar een onderwerp als dit zit je te luisteren en dan komt er een gedachte, dat het toch mooi zou zijn, wanneer dit waar was. Alles is wel leuk gesteld, maar hoe bewijst je dit?

Er zijn geen bewijzen. Dit kunt u alleen proefondervindelijk en door en in uzelf krijgen. Wat ik zeg is alleen waar te maken door hetgeen u zelf bent op de proef te stellen.

Misschien hebben wij daar nog even tijd voor. Het lijkt mij voor u wel aardig, een dergelijke theorie meteen te testen. Bent u soms moe op het ogenblik? Iemand, die een bestemming weet voor wat extra kracht?

Neen maar even de tijd. U weet toch wel, waar u die kracht heen wilt zenden? U weet toch wel, dat u moe bent? Nu dan. Meer hebt u werkelijk niet nodig.

Het is het enige, wat belangrijk is op het ogenblik. O, misschien hebt u enigszins het gevoel voor gek te zitten, maar dan zitten de anderen er net zo voor, dus probeer het nu eens.

Laat de handpalmen een beetje open liggen. U hoeft het heus niet opvallend te doen. U kunt ze rustig open op uw schoot leggen. Dat ziet toch bijna niemand. Wel de palmen naar boven houden als het kan, want dat heeft iets te maken met de krachtstromen van uw eigen lichaam.

Verder niets. Ook niet kijken, want er is niets aan de hand. Rustig zitten. U daar hebt gelijk, die kracht stroomt hier en dat veroorzaakt opeens die koude enkels. Dat heeft niets te maken met 'kou van de vloer.

En lach naar rustig. Waarom zou je niet? Het is geen plechtigheid. Wij zitten hier alleen even zo om 'kracht op te nemen.

Er is kracht, Je kunt haar rond je voelen als een wit-lichtend gordijn. Het beroert u en brengt nogelijk een combinatie van wat warmte, enige vreemde prikkelingen en wat kou.

Luister naar eens even, hoe leuk die vogel buiten zingt. Het komt er toch niet opaan, wat er gebeurt. Gewoon rustig zijn. En aanvaardt de kracht, die rond u is.

Laat die kracht naar in u stromen. U bent verbonden met alle kracht tot aan die van het hoogste licht. U bent een mens met een ziel. U leeft.

Laat die kracht maar in u binnen gaan. Wat geeft het, wie en wat u bent? Die kracht is eeuwig en uw deel van die kracht, uw verbondenheid daarmee is al even eeuwig.

Absorbeer die kracht nu maar. O, niet zo bewust. Die kracht is er, laat haar haar gang maar gaan. Wanneer die kracht dat wil doen moet die kracht dat zelf maar weten. Wij zijn er.

(stilte). Nou, zo hier en daar begint het aardig aan te slaan. (stilte) En nu gaan wij gewoon eens kijken, of het ook resultaat heeft. U moogt de handjes weer gewoon doen hoor. En wie even moet krabben of rokken die gaat zijn gang maar.

Wij hebben alleen maar een experiment uitgehaald. Experimenten zullen in deze tijd wel vaker aan de orde moeten komen vrees ik.

Al is het maar om u te leren, hoe u uzelf kunt helpen.

Wanneer u nu hmaar huis gaat en u vitaler gaat voelen, wanneer dat hoofdpijntje weg is, wanneer u nu opeens wel rustig kunt slapen dan hangt het hiermede samen.

En wanneer wij dit samen kunnen doen kunt u het alleen ook. En wanneer u die kracht hebt uitgezonden - er zijn er enkelen die dit deden - dan gaat u morgen eens kijken of het misschien iets heeft uitgehaald.

Wij hebben niets spectaculairs gedaan. Mogelijk zouden wij te samen onze gedachten en krachten op een bepaald geval kunnen richten en mogelijk zou dat ook helpen ook. Maar deze wijze van werken geeft uiteindelijk dezelfde mogelijkheid en is veel ontspannender:

Diep in ons is licht. Die in ons is een verbinding die reikt tot aan datgene wat wij God noemen. En door te beseffen dat die kracht bestaat alleen reeds en ontspannen daar tegenover te staan vloeit die kracht ons toe, vervult ons, werkt door ons.

Wat hebben wij meer nodig? Planeten spelen hun wonderlijk spel, sterren schuiven langs hun gewende banen en de zon raast voort langs een onbekende parabool naar nog onbekender verten. De eeuwen gaan voorbij en alles verandert, want onze werelden veranderen voor ons steeds weer. Maar de kracht blijft.

Want de kracht is de kern, een kern die alle energien van alle zonnen te samen verre overtreft, maar niet kenbaar is in straling of emissie van deeltjes, maar als een voortdurende vibratie toch tot ons door kan dringen en diep in ons wezen iets wakker kan roepen.

Die kracht hebben wij nu geprobeerd te beleven. Als het werkt en u bent misschien morgen of overmorgen weer moe, wat let u dan om even te gaan zitten, even de handen open te laten hangen, even dit licht te beseffen en te zeggen: nu luister ik even alleen nog maar naar het kloppen van mijn bloed en het ruisen van mijn regelmatige ademing, want ik ben deel van het geheel.

Wanneer u dit steeds weer doet wordt u niet alleen sterker, meer geladen en kunt u niet alleen ook steeds meer doen met die kracht, maar u gaat ook anders denken. Het denken van de mens bestaat uit reeksen gewoonte patronen gedragen door bijna onvermijdelijke associaties. Er is echter meer in uw bewustzijn en meer in de kosmos dan dit. Door de kracht steeds weer te beleven zullen vele mogelijkheden in ons gaan leven. Ons denken verschuift iets, wij zien onze wereld wat anders, worden ons wat meer bewust van een grotere werkelijkheid.

Wat heb je meer nodig wanneer je als mens leeft en weet, dat je zo dadelijk geest zult zijn? Zonder bewustzijn en kracht kunnen wij het niet stellen. Zij zijn meer waard dan de hoogste bankrekening of de hoogste erkenning door medemenssen. Dit gaat boven alle godsdienst, geloof en vorm uit.

Het is de adem van de eeuwigheid zelf, die door ons spreekt. En dat wilde ik u op deze avond voorhouden. Want dit is de weg naar innerlijke rust, naar vrede, erkenning, toename van kracht en vermogen om ook anderen te helpen.

Een eenvoudige weg die een ieder kan gaan, die bereid is haar te proberen. Wij deden een klein experiment. Wanneer dit voor u gevolgen heeft maakt het u duidelijk, dat het een weg is, die ook U kunt gaan. Laat ons dan innerlijk versmelten met alle onbekende werelden tot ons wezen zelfs de energie aanvaarden kan die de bron is van alle kracht.

Ik dank U voor uw daandacht. Goeden avond.

d.d. 20 juni 1980

(teksten niet bekort,
alleen schone woord weggelaten)